СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVII. Ч. 117. Джерзи Сити, Н. Дж., понеділок, 20. травня, 1929. VOL. XXXVII. No. 117. Jersey City, N. J., Monday, May 20, 1929. THREE CENTS.

ПЯТИЙ ДЕНЬ НАРАД 17-ТОЇ КОНВЕНЦІЇ У. Н. СОЮЗА

ДИСКУСІЯ НАД ЗВІТОМ ЗАВІДАТЕЛЯ „СВОБОДИ", ГОЛОВИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОМІСІЇ І РЕДАКЦІЇ „СВОБОДИ". 214 ГОЛОСАМИ ПРОТИ 18 ЗАТВЕРДЖЕНО ДОТЕПЕРІШНІЙ НАПРЯМ „СВОБОДИ", УХВАЛЮЮЧИ РЕДАКТОРАМ ВОТУМ ДОВІРЯ І ПРИЗНАННЄ. НА КОНВЕНЦІЇ ПРОМОВЛЯЄ ЯК ГІСТЬ ПОЛКОВНИК КОНОВАЛЕЦЬ, БУВШИЙ КОМАНДАНТ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ. РОЗДАЧА БАЛЬОТІВ. РЕФЕРАТ ПРЕДСІДАТЕЛЯ ГРИЦЕЯ ПРО ДИСТРИКТОВІ І НАЦІОНАЛЬНІ КОНВЕНЦІЇ.

НЮАРК, 18. травня. — По прочитанню імен делеґатів приступлено до дискусії над звітом гром. С. Ядловського, завідателя „Свободи". Запити відносилися головно до оголошень і побільшення органу. На все те дав завідатель задоволяючі всіх відповіди. По ухваленню довіря і признання завідателеви приступлено до дискусії над звітом гром. Т. Грицея, як предсідателя редакційної комісії. Предсідатель заявив, що екзекутива і головний уряд вповні згідні з напрямом газети й за час цілої каденції не доводилось їм мішатися у справи редакції, бо не було ніяких жалоб ні з боку відділів ні членів. Предсідателеви редакційної комісії уділено вотум довіря і приступлено до дискусії над звітом ред. „Свободи". До голосу зголосилося кількадесять делеґатів, котрі розбирали напрям „Свободи", а головно висказували свої думки щодо політичного напряму і релігійно-народної боротьби. Перед внеском на вотум довіря поставлено внесення, щоби точно перечислити всі голоси. За уділенням вотум довіря і признанням голосувало 213 делеґатів, а проти цього заявилося 18 голосів. Вислід голосовання приняли делеґати рясними і довготревалими оплесками. Потім запрошено на салю присутного на Конвенції гостя, полк. Евгена Коновальця, бувшого команданта Січових Стрільців.

Шановний гість привитав Конвенцію від імени зорганізованих боєвих українських націоналістів. Він запевнив делеґатів, що недавно пролята кров не пішла на марно, бо отсе повстають серед нашої молоди нові революційні ряди, і то як серед селянства так і робітництва, які продовжують боротьбу проти окупантів наших земель. У тій боротьбі бере живу участь наше жіноцтво. Полк. Коновалець звертав увагу іміґрації, щоб вона мала на оці у допомозі краєви не тільки матеріяльну поміч, але допомагала визволенню краю й активно, розмірно до своїх сил.

Предсідатель Конвенції, гром. Ревюк, привитав полк. Коновальця від імени Конвенції й членів У. Н. Союза, добачуючи в нім представника тої частини нашого громадянства, яке в мирні часи бореться проти збройного ворога збройною силою.

Голова статутової комісії, гром. Федасюк, подав звіт з діяльности комісії. Секретар комісії почав виясняти запроектовані зміни статута. Виявилося, що треба в першу чергу вирішити справу введення дистриктових і національних конвенцій, як це було запроектоване на 16-тій Конвенції в Рачестер. Гром. Т. Грицей представив такий проєкт. Була вже година 7-ма і дискусію над проєктом відложено до слідуючого дня.

КЛОПОТИ З ФАРМЕРСЬКИМИ ОБЛІҐАЦІЯМИ.

НЕ ПЕРЕЙШЛИ В ПАЛАТІ ПОСЛІВ. ПЕРЕДБАЧАЮТЬ ПОБІДУ ГУВЕРА.

ВАШІНҐТОН, 18. травня. — Майже всі републиканські посли поперли в палаті послів плян Гувера в справі допомоги фармерам. Палата послів ухвалила 249 голосами проти 119 відослати законопроєкт про допомогу фармерам до конференції, котра остаточно скреслює поправку, яка відноситься до експортових фармерських облігацій.

Потім справа відійде до сенату й там відбудеться над нею поновне голосовання.

ПОКІНЧЕНО ЗІ СПОРОМ „ТАКНА-АРІКА".

ВАШИНҐТОН, 18. травня. — Майже всі републиканські що спір між Перу і Чіле в справі Такни й Аріки вже покінчений при помочи інтервенції вашинґтонського уряду. Конфлікт той був дуже напружений. Три адміністрації, почавши від президента Гардинґа, мучилися над розвязкою того спору. Справа з Нікараґвою не справляла вашинґтонському урядови таких труднощів, як спір між Чіле і Перу. Тепер порішено справу так, що Такну приділено до Перу, а Аріку до Чіле.

БАНДИТ КАПОНЕ ПОПАВ У ВЯЗНИЦЮ.

ФИЛАДЕЛФІЯ, 18. травня. — Капоне, ватажок славної на цілий світ банди, попавсь у вязницю. Кажуть, що Капоне перебував в Атлентик Сити і нараджувався там з другими бандитами над реорганізацією своєї шайки. Коли виходив з театру рухомих образків, приступив до нього полісмен і при ревізії знайшов при нім револьвер. Його заарештовано разом з другим бандитом і засуджено на рік вязниці за недозволене ношенне револьвера. Капоне, хоч відомий з того, що стояв на чолі великої банди, ще ніколи не попав досі до вязниці.

В КЛІВЛЕНДІ ЖАЛОБА.

ЧИСЛО ЖЕРТВ ЗРОСЛО ДО 125.

КЛІВЛЕНД, 18. травня. — Наслідком експльозії в підземеллю клівлендської клініки померло від отруйного газу досі 125 осіб. 100 осіб перебуває в шпиталях і багато з них не виджує. Мейор міста оголосив суботу, 18 травня, днем загальної жалоби. В той день відбудуться похорони нещасних жертв катастрофи. Місто не може прийти до себе з приводу того великого нещастя.

В місті завязався комітет з найбагатших і найвпливовіших людей, які рішили відбудувати клініку й зложити відповідні фонди. Направа коштуватиме $800,000.

ПРОТИКОМУНІСТИЧНИЙ ПРОЦЕС.

Незабаром розпічнеться в Києві процес проти організації Міліча, що від 1923 року провадила на Україні терор і саботаж, забила коло 200 комуністів, псувала залізниці і влаштовувала замахи на урядників. З Мілічем обжаловано 56 членів організації.

ДОБРЕ КРУТИТЬ ШКІРОЮ.

В Просніцу на Моравії арештовано шевця Новотного, який вів переписку в справах шлюбу з 200 жінками та дівчатами нараз і встиг вимантити від них протягом короткого часу 150,000 чеських корон.

СТАРИЙ РЕЖІМ НЕ ПЕРЕВОДИТЬСЯ.

Після запровадження карток на хліб почалася в совдепії натурально боротьба з т. зв. „спекуляцією". Викрито, що книжки на хліб уже продаються на ринку по 20 карб. за штуку. Викрито також фальшиво картки. По даним прокуратури в обігу числиться 50,000 фальшивих книжок.

ЗАСУДЖЕНИЙ КНЯЗЬ.

Цими днями відбувся в Мюнхені процес проти князя Макса Гогенльоге за банкротство. Його засуджено на пять місяців вязниці. Цей засуд відложено йому до 1934 р., якщо він протягом пів року зложить 10,000 марок на якінебудь дві добродійні інституції.

РОЗПОЛІТИКОВАНЕ РОБІТНИЦТВО.

Для боротьби з деморалізацією на большевицьких фабриках вживається тепер надзвичайного середника: скликуються масові віча, на яких кожному робітникови вільно зголошувати свої проєкти поліпшення й побільшення продукції. Як з того охоче користають робітники, видно з числа пропозицій, що поступають до проводу тих віч. В Луганську на зібранні робітників паровичної фабрики було зголошено понад 1,000 пропозицій. На харківських електротехнічних закладах пропозицій було стільки, що провід не був в стані їх зареєструвати. Дискусії тревають цілими днями, в якій час, розуміється, фабрики мусять стояти, а машини палять на дурно. Аґітатори схиляються в більшости до того, щоб звалювати всю вину на інжинірів та техників, що нібито не хотять переводити в життя добрих порад робітників.

ОТ ЧОГО ВОНИ БОЯТЬСЯ.

По всім радянським союзі робляться поспішні приготовлення до загальної чистки комуністичної партії від небажаних елементів. При кожній організації покликано спеціяльну комісію, яка має розглянути поведіння й переконання кожного окремого члена партії. Генеральна чистка розпічнеться першого мая й буде закінчена до 31 липня. Один з її ініціяторів, Ярославський, висловився, що та чистка має зменшити число членів партії та тим збільшити її ударну силу, усунувши з партії розкладові елементи, що по словах Ярославського особливо тепер, коли партія переживає дуже важкі часи. На Україні чистку інавґурувала всеукраїнська конференція комуністичної партії, на якій Петровський ствердив, що в партії є забогато опозиції ріжних напрямків: „троцькісти", „риковці", а особливо на Україні „шумськісти", які ніби націоналкомуністи; всі вони викликають нелади в комуністичній партії. Петровський заповів, що уряд вважатиме всіх опозиціоністів за ворогів пролетаріяту й усуне їх з політичного життя безоглядно, бо їх розкладова робота загрожує небезпекою з уваги на оживлення діяльности українських шовіністів.

НАРАДА В СПРАВІ ВИКОРИСТАННЯ ЕНЕРҐІЇ ДНІПРЕЛЬСТАНУ.

Під головуванням Рикова відбулася нарада з участю спеціялістів для обговорення питання про використання енерґії Дніпрельстану. Жвавий обмін думок викликав питання про зеднання Дніпрельстану з Донбасом електропередачею. Частина спеціялістів доводила, що Дніпрельстану не слід негайно після його пуску зеднувати з Донбасом, щоб використовувати ним енерґію Дніпрельстану. Друга частина спеціялістів висловилася за спорудження електропередачі й пропонувала закінчити її до моменту пуску Дніпрельстану. Нарада зробила висновок про те, що треба допрацювати це питання. Однак, щоби Донбас в усякому разі був забезпечений електроенерґією, нарада одноголосно визнала за потрібне негайно розпочати будівництво нової районової електростації на Донбасі.

ЗА ЩО СУДИЛИ РЕДАКТОРА „НОВОГО ЖИТТЯ".

Дня 13. квітня люблинський окружний суд на визній сесії в Холмі судив редактора „Нового Життя", Павла Щербака, за поміщення в згаданій газеті статті п. з. утраквізм. Акт обвинувачення закинув підсудному свідоме поширювання неправдивих відомостей, що можуть спричинити шкоду державі. Ось ці неправдиві відомости: „Утраквізм ділиться на три степені. Перший ступінь — то взірцева кресова школа, з узглядненням гасла „рівний з рівним". В такій школі діти Українці, учитель Поляк, а викладова мова усіх предметів польська. Буває інакше. Учитель Українець, діти Українці, а школа польська. Діти в такій школі з першого дня науки мусять говорити по польськи, а учитель не розуміє по українськи. До другого степеня зараховуються найвзірцевіші школи. Тобто: українські діти не сміють говорити по українськи вдома, бо то зле впливає на вивчення польської мови. При зустрічі зі знайомими повинні забувати хлопське „добрий день, добрий вечер", а в таких випадках „нех бендзє похвальони". При зустрічі з ксьондзом мають здіймати шапки, а до ксьондза підійти і в руку поцілувати. Того рішучо вимагає утраквізм. Третій ступінь — то вже вершок досконалости школи. Там дозволяється співати польські пісні на українську мелодію; два рази денно „нє ржуцім зємі", три рази „ми перша бриґада" і т. д. Хто не знає польської мови, той може по-українськи мовчати. Учитель має вияснити по українськи значіння таких слів, як „осьле", „баранє, хаме, псякрєв" і т. д."

Помимо цього, що свідки — редакційні товариші, доказали, що до написання цього фейлетону послужили листи, які мамо написали до редакції „Нового Життя" і в яких писалося про ще гірші відносини в школах — помимо цього Павла Щербака суд засудив на 1-місячну вязницю й на заплату судових коштів.

ПЕРЕСЛІДУЮТЬ РЕЛІҐІЙНІ ГРОМАДИ.

Большевицька влада оголосила нові приписи для релігійних громад, по яких усім громадам відбирається право провадити якубто не було культурну працю й уряджувати якінебудь дискусії та відчити. Громади не мають права провадити якуб то не було господарчу організацію. Їх право на будову церков і домів молитви обмежується. Духовні особи не мають права воконувати своїх обовязків поза межами своєї громади. Совіти застерегають собі право замикати церкви, коли це буде викликано особливими потребами мунісипальної (?) громади.

70-ЛІТНІЙ ЮВИЛЕЙ М. ЛЕВИТСЬКОГО.

В Києві відбулося скромне вшанування Миколи Левитського з приводу сімдесятиліття його народження. Ювилят одержав багато привітів не тільки з Радянської України, а й зза кордону. Зокрема надіслала привітання зі Львова відома піяністка Любка Колесса.

Присутні на ювилею зазначили основну рису Левитського: непохитність служення ідеї кооперації на протязі всього свого життя, на протязі цілого пів століття, його привабливу бадьорість та енерґію. Ректор Кооперативного Інституту звернув увагу на те, що Левитський іде рука в руку з сучасним радянським кооперативним рухом. Підкреслювалося вміння Левитського бути однаково зрозумілим і цікавим як на зїзді комсомолів, так і на зїзді рад.

Підсумовуючи півстолітнє служення Левитського кооперації взагалі й колективізації зокрема, присутні визнали за потрібне звернути увагу відповідних радянських органів на своєчасність зараховання ювиляра до „героїв праці", а також на потребу дати йому просторіше, ніж він тепер займає з родиною, приміщення.

ЗА СЕРП І МОЛОТ.

В Кремянці відбувся дня 12. квітня суд над членами почаївської філії Просвіти, яким закидувано комунізм та профанацію могил. Підставою до цеї розправи послужило те, що минулого року перед проводами почаївська молодь поправила могили на кладовищі жовнірів, полягших підчас ріжних боїв. На кладовищі були поховані також жовніри радянської армії і на їх могилах зроблено в глині радянські емблеми: серп і молот. Цей факт послужив за підставу до доносів, трусів, поліцийної тяганини, закриття філії Просвіти й віддачі справи прокураторові. Суд відкинув оскарження й оправдав підсудних. Але філія Просвіти в Почаєві замкнена й досі.

У ВИДАВНИЦТВІ „ЗАХІДНЯ УКРАЇНА".

Видавництво „Західня Україна" випускає цими днями брошуру С. Ткачівського „З кривавої книги Західньої України". У книзі подано силу жахливих фактів терору польської шляхти на землях Західньої України за десять років окупації цих земель. Нарис має багато ілюстрацій.

НОВІ МАТЕРІЯЛИ ПРО КОЦЮБИНСЬКОГО.

Кабінет вивчування Поділля при Винницькій Філії Всенародньої Бібліотеки одержав цими днями нові матеріяли, що освітлюють дитячі роки письменника, а саме перебування його в Барі 1874-76 рр. Між цими матеріялами є документи щодо перебування малого Михайла Коцюбинського в барській початковій школі 1875 р., спогади про нього та про його родину двох товаришів М. Коцюбинського того часу — лікаря Морейніса та гр-ки Рафалович, світлина будинку в Барі, де мешкала родина Коцюбинського, та фотографії двох згаданих шкільних товаришів письменника.

Матеріяли ці надіслав на прохання кабінету вивч. Поділля завідувач барської І. трудшколи Х. Кулик, що енерґійно працює в Барі для увічнення письменникової памяти.

Ці новоздобуті матеріяли опрацьовує тепер науковий консультант Кабінету М. Храпцевський, що після закінчення праці має надіслати їх для друку до одного з академічних видань.

„ГРАФ ЦЕПЕЛІН" НЕ ДОЛЕТІВ ДО НІМЕЧЧИНИ

ЗМУШЕНИЙ СПИНИТИСЬ У ФРАНЦІЇ. З ПЯТЬОХ МОТОРІВ ЧОТИРИ ЗІПСУВАЛИСЯ. БУВ НА КРАЮ ЗАГИБЕЛІ.

ПАРИЖ (Франція), 18. травня. — Один по другому зіпсувалися чотири мотори з пятьох, що рухають велетенський повітроплав. „Граф Цепелін" після цілоденних безуспішних спроб долетіти до Німеччини змушений був повернутися на південь і знизитися біля міста Тульона, де знаходяться величезні французькі пристані для повітроплавів.

В долині ріки Рони дув сильний стрічний вітер, якого цепелін не міг перебороти, маючи в роботі лиш один мотор. Коли б і цей мотор зіпсувався, то той повітроплав залишився б безпомічним і міг би легко бути занесеним над Середземне море, що загрожувало загибілю для нього.

Французькі літаки цілий день тримали контакт з „Графом Цепеліном", літаючи навколо нього, але допомоги дати йому не могли. Французьке правительство вжило всіх засобів, щоби допомогти цепелінови осісти біля Тульону. Спеціяльно вислали великий військовий відділ впровадив величезний повітроплав у гангари французьких повітроплавів. Тепер цепелін знаходиться в повній безпеці.

Командант його Екенер висловив глибоку подяку французькому правительству за допомогу в тяжкій біді. Тепер привезуть з Німеччини нові мотори, які поставлять на повітроплав, щоби він зміг вернутися до Фрідріхсгафена, де будуть остаточно досліджені причини, що привели до зіпсуття моторів.

ПІДОЗРІВАЮТЬ САБОТАЖ.

ПОЛІЦІЯ АРЕШТУВАЛА КІЛЬКА ОСІБ, ПІДОЗРІВАЮЧИ ЇХ В УМИСНОМУ ЗІПСУТТЮ МОТОРІВ.

ФРІДРІХСГАФЕН (Німеччина), 18. травня. — Поліція арештувала вісім осіб, що були довший час біля цепеліна перед його вилетом. Тепер всіх їх допитують, чи не завиним хто з них у зіпсуттю машин.

Звертає на себе увагу те, що останній пробний лет цепеліна дав абсолютно задовольняючі наслідки, а також, що це небувалий випадок у летництві, коли одночасно псується кілька машин.

ЕКОНОМІЧНІ ГАРАЗДИ В СССР.

ХАРЧІВ ДЛЯ НАСЕЛЕННЯ НЕ ВИСТАРЧАЄ, А В КООПЕРАТИВАХ ВОНИ ПСУЮТЬСЯ. ВЕСНЯНИЙ ЗАСІВ ХЛІБА НЕ ДОПИСАВ НА 10% ПРОТИ МИНУЛОГО РОКУ.

МОСКВА (СССР), 18. травня. — Для такої країни контрастів, як радянська Росія, не дивно, що після того, як зїзд комуністичної партії ухвалив переводити в життя всіма засобами соціялізм, тепер комуністична газета „Экономическая Жизнь" рішуче критикує соціялістичний розділ харчів для населення, який впровадили в себе большевики. Газета вказує на те, що в той час, як населенню видаються харчі в дуже обмеженій скількости по карткам, у московських кооперативах зіпсувалося 25% харчів, що мали йти в продаж для населення.

Притім газета завважує, що приватні склепи продавали харчі трохи вище кооперативних, а иноді й за таку саму ціну, але тоді населення їх мало досить, а приватні торговці заробляли.

„Экономическая Жизнь" також подає, що весняний посів збіжа виказав недосів 10% проти посівів минулого року. Треба дуже сприятливого врожаю, щоб оминути харчову крізу, яка наступить ізза недосіву.

ЗНОВУ КАРОЛЬ.

РУМУНСЬКИЙ СЕНАТОР БУДЕ ПРИТЯГНЕНИЙ ДО ВІДПОВІДАЛЬНОСТИ ЗА ДЕРЖАВНУ ЗРАДУ, БО ГОВОРИВ ЗА ПОВОРОТОМ КАРОЛЯ НА КОРОЛІВСЬКИЙ ТРОН.

БУКАРЕШТ (Румунія), 18. травня. — Кілька днів тому сенатор Коркеску виголосив промову, що румунський народ домагається повороту бувшого румунського наслідника Кароля на королівський трон. За це Коркеску викинено з партії націоналістів, а разом з тим він стратив свої сенаторські права.

Тепер його будуть судити за державну зраду.

РЕВОЛЮЦІЙНА ПРОПАҐАНДА В СЛОВАЧЧИНІ.

ПРАГА (Чехословаччина), 18. травня. — Чеська влада захопила богато революційної літератури, що закликала Словаків до революції проти чеського панування в Словаччині. Революційні відозви підписані словацьким революціонером Джеґелічкою, який знаходиться за кордоном.

Один робітник повідомив поліцію, що він бачив, як паку з революційною літературою скинув літак, що потім полетів у напрямку Відня або Будапешту.

НЕ МОЖЕ ЖЕНИТИСЯ.

СОФІЯ (Болгарія), 18. травня. — Король болгарський Борис заручився з донькою італійського короля. Не зважаючи на всі старання політиків, Борис не зможе з нею одружитися, бо болгарські закони вимагають, щоби королева була православною, а папа римський не дає дозволу заручиній на перехід з римо-католицтва на православє.

АЙРИСЬКИЙ ПОСОЛ.

ДУБЛІН (Ірляндія), 18. травня. — В скорому часі буде призначений перший айриський посол до Ватикану. Цим розпічнуться дипломатичні зносини між суверенною ватиканською державою та вільною айриською републикою.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 6, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ТРАҐЕДІЯ.

Сталася подія, яка своїм траґізмом потрясла цілою Америкою. В одній з найкращих американських клінік, в якій працювали найкращі лікарі, вибухла експльозія, наслідком якої згинуло досі 124 особи, затроєні газом. Траґічні сцени нагадували хиба описи засипаних попелом давних Помпеїв. Норзки, які доглядали хорих, померли з лікарськими інструментами на тімсамім місці, де стояли. Те саме було з тими, що сиділи в кріслах чи лежали в ліжках. Гази вбивали людину на протязі одної мінути.

Серед тої страшної небезпеки не обійшлося без геройства. Молода дівчина-телефоністка бачила вже смерть других, бачила, як жовтий дим доходив до її кімнати, а вона не випускала телефонічного апарату з рук, а давала знати на всі боки про нещастє. І переплатила це життєм. Полісмен, що пішов розганяти отруйний газ, знайшов смерть, а другий, що пішов за ним, виносив хорих одних за другими, доки сам не впав непритомним. Головний лікар побіг переливати свою кров, щоб ратувати свого товариша, не вигратувавши мимо цього кещасного від смерти. Щобільше, люде, бачучи, як зі всіх сторін чути смертю, її не лякались, а ратували. Відграваліся сцени, котрі можуть ввійти в книжки як образ дійсного геройства, якого певно Европеєць не надіявся би добачити в країні всемогучого доляра.

Траґедія та знайшла відгомін у передовицях американської преси, яка розписується головно про те, щоби шпиталі поробили всі міри осторожности, щоби така траґедія більше не повторилась. І добре, що так пишуть.

Та нас обходить ще щось иншого, себто та траґедія, що може в дуже скорому часі відогратися на дещо більшу скалю, як та, що мала місце в Клівленді. Тут маємо на думці все те, про що пишеться в звязку з війною найближчої будуччини. По тій страшній клівлендській траґедії ми можемо собі уявити, ще це за траґедія жде людскість, коли у найблизшій війні будуть вживати тих газів, які ще страшніші від тих, що спричинили траґедію в Клівленді. Тому й не диво, що Франція так дуже боїться Німеччини, відомої з того, що там хемія стоїть найвище та що там винаходять найбільш отруйні гази.

Клівлендська траґедія вказує, що війна будуччини буде цілковитою загладою людства та що ніякі збросння не є тепер певною охороною, бо й мала держава може при помочі газів знищити й велику державу. Отруйні гази є страшним оруддєм в руках сильних, але вони можуть бути й такимсамим оруддєм і в руках слабих та поневолених.

ВІДГУКИ „ҐЕРЕҐИ" ПІЛСУДСЬКОГО.

(Оригінальна допись до „Свободи")

(Пілсудскі — майстер у заговорах. Наївність заговірників з 1863-64 р. — Щаєте Пілсудского яко заговірника. Він організує „стшельцуф". Вони під Раранчем — кидають Австріяків. Пілсудскі — з Маґдебурґу — на чолі польської держави. На Київ і з Києва. „Цуд над Віслон". Вітос усуває „Зюка" а цей по 1500 трупах обіймає владу. Противників з війська ґеть. Війна з соймом, котрому закидує „файдалітас". Бартель старається затерти вражіння цеї брутальности, та каже, що сойм був неконсеквентний. Дашиньскі ніби йому відповідає а мірить в Зюка. Копаннем і ганьбленнем народу не виховується. Шляхотчина засіяла в душу Поляків буту і пиху. — Дашиньскі і Пілсудскі — старі приятелі, але з ріжних політичних шкіл. Боротьба між демократичним і фашистівським напрямом. Власні слова Пілсудского — бють його!)

Очевидна річ, що йшло о це, щоби на випадок відмови буджету змішати потім у пресі імена опозиційних послів з болотом.

„Чи в цей спосіб — питає Дашиньскі — виховувано сойм у службі, на ріж держави? В якій цілі підюджувано послів, **щоби відмовили державі буджету?** Ви може дуже добре про це знаєте, але чи урядові круги робили цим добру та спасенну для держави політику?"

Щодо справи Чеховича, то Дашиньскі каже, що ніхто був би його не обжаловував, якби уряд Бартля вніс був проект закона про **додаткові кредити** на рік 1927—1928, то є власне дотично тих 500 міліонів, на які переступлено буджет.

„Ви, п. Бартель — каже Дашиньскі — могли такий закон **сто разів** предложити соймови, але цього не зробили!

„А чому?

„Ви вже знаєте, чому, і всі знають, чому!"

Очевидно, ходило о це, щоб кліка „пулковнікуф", окружаюча Пілсудского, хотіла конче мати якусь зачіпку, щоб розвязати сойм.

З відмовленнем буджету їй не повелось, але повелось з поставленнем Чеховича в стан обвинувачення. Лише що в тім випадку не стало їй відваги за **таке** розвязувати сойм.

Польський сойм — на думку Дашиньского — **не є ідеалом парламенту**, але він крім злих має і добрі сторони. Тай польський нарід має багато ідеалізму, лише що **шляхотчина** засіяла в його душу **буту і пиху.**

„Ним однак далеко лекше правити ніж нпр. Чехами. Але треба ним правити справедливо. Копанне, биття та щоденне плюгавленнє і пониժування горожан не можуть бути в Польщі, тай ніде в Европі, методою правління.

Ось такі гіркі слова правди виписав Дашиньскі Пілсудскому, нібито звертаючися до Бартля.

А це тим більше знаменне, що **Дашиньскі і Пілсудскі** — це старі **приятелі** від добрих трицять років. Адже Дашиньскі перетримував „Зюка" нераз у себе, коли він мусів підчас першої російської революції втікати до Кракова. Дашиньскі не давав йому з голоду згинути; він усіми силами попирав і його стрілецьку акцію ще перед вибухом світової війни! Ще й торік при нагоді одного торжества він підносив заслуги Пілсудского для реставрації Польщі.

Але тепер — вони розійшлися: будь-що-будь один і другий перейшли цілком **відмінні школи політичного життя.**

Заки Дашиньскі став послом до австрійського парляменту (мабуть у 1897 році), він насидівся за соціялізм немало по польсько-австрійських тюрмах, хоч, очевидно, шибениця йому ніколи не грозила, як це було з Пілсудским.

Очевидно й робота їх була інша, бо і на іншім політичнім терені: **Дашиньскі** аґітував за загальним голосованнем та орґанізував страйки. **Пілсудскі** орґанізував **бомбові замахи** на російських губернаторів та поліцмейстрів. Він орґанізував і **оружні напади** на російські **почтові потяги** (експропріяції), щоби забрані гроші вжити потім на революційні цілі.

Один такий напад дуже щасливо перевів теперішний посол **Кваніпьскі**, також колишній друг Пілсудского, а тепер його гострий противник. Він той напад описав в осібній брошурі, а я переклав на українську мову і 1927 р. оголосив в одній американсько-українській часописи. Кваніпьского засудили потім на смерть і він аж до вибуху російської революції в 1917 році (то є десять літ) висидів (бо його помилувано) в тяжкій каторзі.

Дуже щасливий напад на потяг устроїв був в **Безданах** сам **Пілсудскі.**

Як бачимо отже, то цей — як він сам про себе каже — **„ризикант"** не щадив і себе.

І він би був повис на шибениці, якби не те щасливе викраденнє його з тюрми...

Так, оба вони з Дашиньским були революціонери, але **Пілсудскі** всеж таки вийшов з **російської 'революційної школи.** І в російського, царського **„поліцмейстра"** і в російського **заговірника,** метача бомб психольоґія була схожа і це — що не говорім — відбилося навіть на побідниках в російській революції — **большевиках.**

Нахил до рішання **на власну руку, диктувати згори,** не питатися волі народа — взагалі: **недемократичність** — це і є ознакою політиків російського хову. Це ми нераз і на еміґрантах бачимо, і мене нераз просто дивувало, чому такий дуже лівий еміґрант одушевлявся, оповідаючи, як то він, маючи колись силу — ось таке й таке — цілком самовільно, по примеру справдішного **„поліцмейстра"** — вшкварив!

І так тепер боряться в польській суспільности два світи, два напрями: **демократичний** під проводом пепесівців (польської партії соціялістичної) та їх начальників в роді Дашиньского, Недзялкского, Кваніпьского й инших, та **диктаторський** (по модньому: **фашистівський**), репрезентований Пілсудским та його „пулковніками".

Пепесівці ведуть дуже осторожну політику: вони **ждуть,** а покищо критикують та побивають „Зюка" його власними давнішними висказами.

І так недавно „Роботнік" подав фотографічну знимку з якої, написаної Пілсудским власноручно сентенції:

„Сила без справедливости та свободи є насильством та варварством; справедливість і свобода без сили — є пустою фразою та дитинством".

І чи не мав він слушность? Чиж, не маючи сили, є можливим здобути справедливість і свободу?

Д-р Кирило Трильовський.

ВІДКРИЙМО СЕРЦЯ!

Вже недовгий час прийдеться мені, як представникові „Рідної Школи" в старому краю, бути в Злучених Державах Америки, бо по виконанню ще деяких моїх зобовязань, на порученя „Рідної Школи" виїду на короткий час до Канади, а відти поверну до краю. Мій виїзд з Америки покриється менше більше з адміністраційним роком товариства. За цей час моєї діяльности в Америці здам звіт перед тими, що мене сюди делеґували, а той звіт буде покажчиком коли не любови до Рідного Краю, то старої прихильности, такої бодай, як мається до старого друга.

За час мойого побуту в українські громади в Америці, які я відвідав, ставилися прихильно до справи, яку я заступаю. Громадяне були не тільки пасивними слухачами на моїх вічах, але брали живу участь задля розяснення деяких питань у звязку з „Рідною Школою" та складали деколи навіть дуже поважні суми. На загал — прилюдна опінія розворушена на користь „Рідної Школи". Та з огляду на мій короткий побут, багато громад я не в силі відвідати особисто. Та ця обставина не може бути причиною, щоби якась громада відтягнулася зі своєю помічю для тої установи. Булоб вказане, ба — ще й у моральному інтересі американсько-української іміґрації, щоб ніодна громада, де живуть Українці, не була поминена в списку добродіїв „Рідної Школи". В час мойого вже недовгого побуту в Злучених Державах повинна-б посипатися масова допомога для „Рідної Школи" передівсім від тих громад, і тих товариств, які ще цього року для „Р. Шк." нічого не зложили.

З початком шкільного року, отже в часі, коли я сюди приїхав, мала „Рідна Школа" 124,-011 зол. 89 сот. довгу. Завдяки помочі з Америки та збільшеній жертвенности в краю, — „Рідна Школа" могла сплатити 71,653 зол. 63 сот. довгу та виплачувати своєму учительству правильно кожного місяця. А все таки ще лишилося 52,358 зол. 26 сот. довгу до сплачення. Нажаль, уже в березні не стало на виплату учительських поборів. Треба було на це затягнути 2,000 зол., а в квітни нову позичку 9,000 зол., щоби дати учительству бодай зачетки на платню.

Край дає, що може. На т. зв. „коляду" зложив для самої „Рідної Школи" грубо поверх 100,000 зол., т. є поверх $10,000 (докладно: 99,793 зол., $160, 5 австр. шил. і 900 кільограмів збіжа). Але оплата від батьків за науку їх дітей принесла цього року „Рідній Школі" заледви одну третю з того, що давнішими роками (по кінець березня 37,669 зол. 85 сот.), бо населення збідніло. Зрештою „Рідна Школа" змагає до того, щоб наука в її школах була безплатна. Край та іміґрація хоче розбудови сітки приватних шкіл, слушно домагається побільшення числа бурс для дітвори незаможних батьків, творення нових промислових шкіл. Надходить ферії, коли то треба дітей бідних міських родичів вирвати зі стухлих нор, в яких у великій части живе міське українське населення та вислати їх бодай на короткий час в оселі, на воздух. Бо чахотка їм грозить. А це-ж будучі громадяне, діячі, а може й герої. Не сміємо дати їм пропасти, ани занидіти!

Іменем не тільки „Рідної Школи" як установи, але іменем тої української бідности звертаюся з горячим зазивом не застановлятися багато, не вичисляти, не вишукувати причин, із-за яких можна би відтягнутися від участи в допомозі, а зложити н а р а з і м а с о в о одноразовий даток для „Рідної Школи" та присилувати с е б е б у т и у к р а ї н с ь к и м г р о м а д я н и н о м і складати на руки своїх Комітетів хочби найменші п о с т і й н і датки для неї. Заспані Комітети повинні ожвитися й відновити діяльність. Попри власні потреби, треба при пікніках чи инших уладженнях памятати, що в іРдному Краю господарська н у ж д а, що дітвора голодна.

Тоді, коли ворог іде пляново на знищення нашої школи, на загарбання нашої дітвори, придумуючи найріжніші правні способи, мусимо рушитися і зробити своє. Коли „Рідна Школа" буде бачити за собою народну силу, вона поведе також плянову, як найбільш рішучу боротьбу за право дитини, за право нації. Не маючи піддержки, якої вимагає боротьба, — треба би станути серед дороги. Будуймо не словом, а д і л о м і ділом скріплюймо наші домагання. Найближчі дні повинні засвідчити, що іміґрація це розуміє. Тут іде не тільки про престіж нації, але про її найближчу вже будучність, бо — як це гарно окреслює Остап Грицай у своєму віршику, що його недавно сконфіскувала на збіркових листах „Рідної Школи" польська поліція у Львові:

Кождий сотик, каждий даток
нашій Рідній Школі в дар —
це майбутнього завдаток,
це на ворога удар.
Рідна Школа наша зброя,
Рідна Школа — це наш щит,
в Рідній Школі — ціль героя,
що неволю повалить.

Лев Ясінчук,
делеґат „Рідної Школи".

В. БУДЗИНОВСЬКИЙ.

ГЕТЬМАНСЬКИЙ СУД

(Історична повість).

(36)

— То ти гадаєш все так пити? Тиж казала, що пила з туги за мною. Отже маєш мене... Хіба, що тепер пеш з туги за гетьманом... Я не хочу, щоби моя жінка так пила.

— Я привикла, Михайлику, я привикла. Буду пити менше, бо вже маю тебе назад і гості не будуть принукою. Але, щоби я цілком відвикла, не надійся. Бодай до подушки мушу, бо инакше не вснула би.

На се Кравчук не відповів нічого, тільки погадав собі:

— Про мене! Я й так покину тебе. Сумніваюся, чи гетьман прийме тебе назад, бо я знайду спосіб переказати йому, хто і яка ти...

Голосно Кравчук сказав:

— Отже завтра зачну вибирати скарб. Ховати у себе, чи що ночі приносити сюди, до тебе?

— Приноси сюди, бо до тебе заходять люди. Як не добре сховаєш, то готові побачити.

Кравчук вернув до своєї комнати. До скарбу нині не пішов, бо вже зоріло. Ляг спати і спав до полудня. Аж коли в хаті знов усі пішли спати, взяв ключі і ліхтарню накриту полою, та пішов добиратися до скарбу. Відчинив двері до входової комнати, увійшов, приступив до дверий, що вели до льоху і... задеревів. Двері були замкнені не лиш на ключ, але й на дві великі колодки, яких він раньше не бачив, і не бачив та не чув, щоби хтось ті колодки додавав. Оглянув їх з усіх боків, та побачив, що без ключів до них до скарбу ніяк не доберється. Аж вперв, коли подумав, що нічо з того. Під ним коліна зігнулись, так що мусів оперстися о двері, щоби не впасти. Вернув до себе і ляг на постіль та став думати, що йому далі діяти.

— Коби знати, хто то дочепив ті колодки, і на чий приказ! Гетьман до скарбу не зазирав. Як би був заглянув і доглянув крадіж, то був би наробив крику, що в скарбі був злодій... В скарбі був Тиміш. Але й він не змовчав би, як би був помітив, що в скарбі щось хибує... Колодки мабуть дочепив Тиміш. Все одно, хто дочепив, я через ті колодки мушу вдовольнитися одним божагом, що безпечно вже мене в скарбу. Чи Олені сказати, що я вже маю бохаї золота і чи казати їй перенести його до Чигирина, чи може взагалі вже тепер махнути на неї рукою?.. За нею не буду жалувати, але шкода тих цяцьок, якими гетьман обсипав її. Вони також скарб. Як Олена вже не буде гетьмановою, то їй все те буде непотрібне, бо хто бачив, щоби проста баба, котра колись була наймичкою, брала на себе такі богацтва! Покидаючи бабу, чей же не лишу їй тих маєтків... Нехай все те, що має перевезе до Чигирина та передасть мені. Потому надумаюся, чи її взяти з собою як буду втікати, чи тільки вдоволитися її намистом, нараменниками, перстенями і иншими чічками...

Пішов до Олени і знов ледви добудився. Не зараз виїхав з тим, з чим прийшов, бо коли захотів балакати, вона затулила йому рукою рот, кажучи:

— На балачку ще маємо час...

Аж коли Кравчук встав, щоби відійти, вона спитала:

— В скарбі був?

— Був, але нічо з того! Не доберуся до нього.

— Може ти не годен добоити другого ключа? Справді було би погано.

— Оба мої ключі добрі, але ти завинила, що з них не будемо мати ніякої користи. Я хотів зараз взятися за діло, скоро тільки ключі будуть готові. Ти заборонила мені лізти до скарбу, поки гетьман в Суботові або в Чигирині. Ти казала ждати на военний похід. Я послухав і до скарбу не заглядав. Чорт надніс Тимоша і він до замків додав ще два нові. Додав дві колодки. Я що нині побачив їх.

— Щож тепер буде?

— Що буде? Сам не знаю. Знаю тільки те, що мені тут нічого довше сидіти. Що я тут висиджу?

— Або тобі зле тут? У гетьмана заробляєш несогірше і мене маєш.

— Як би гетьман цілком не приїздив сюди і як би не брав тебе до Чигирина, то мені було би добре тут. Але як гетьман відгородить тебе від мене, то я найбільшому ворогови моєму не желав би такого життя, як моє тоді. Тоді і в моїй душі пекло, і моє тіло мучиться. Всему тому раз вже мушу зробити кінець. Лишу тебе гетьманови і сам піду в світ за очи.

— Коли не можна инакше, чи коли не хочеш инакше, то нехай діється воля божа.

Такої відповіди Кравчук не сподівався. Він гадав напололохати жінку і тою будь то би зневірою вихитрити від неї просьбу, щоби за всяку ціну вихопив її з гіркої неволі у гетьмана, а тоді вона, неначе би рада була з того, що в тій неволі мусить лишитися. Стискаючи пястуки, зашипів:

— Нехай діється воля божа? Значить, кажеш, щоби я вже раз відчепився від тебе і лишив тебе гетьманови?

— Не говори! Я єго не кажу. Ти сам кажеш, що инакше не можна; що ти не можеш инакше...

— Як би ти любила не гетьмана, а мене, то можна би инакше. Я міг би взяти тебе з собою.

— Ти сам казав, що як би ти взяв мене без маєтку, то не будемо мати з чого жити.

— Як ти схочеш, то возьму тебе з маєтком. За маєтком не треба пхатися аж до гетьманського скарбу. Маєток, хоч не такий великий, в твоїй скрині. Перевези твоє срібло, твоє золото, твоє каміння до Чигирина і там передай мені. Коли твій власний скарб вже буде поза Суботовом, вийдеш на пару днів до Чигирина і до Суботова більше не вернеш. Вже моя голова в тім, щоби ми обоє опинилися поза владою гетьмана України.

Олена бачила, що сей плян Михайла є можливий до виконання і є одинокою дорогою її щастя... Як би вона хотіла за всяку ціну покинути гетьмана, щоби жити тільки з Михайлом. Але вона все, коли Михайло вже вступився їй з очий тратила охоту до побігу. Не велику мала охоту міняти вигідне і почесне життя гетьманової на життя, хоч не бідної, то всеж таки не дуже богатої жінки золотарського челядника. На добавок, знаючи Кравчука, вона ані думала свої дорогоцінности давати в руки такі непевні, як руки Михайла. Вона вже раз була попеклася. Він пропив не лиш усе те, що обоє винесли були зі Львова, але й її саму... продав її Туркам. Тепер вона перестала вірити, що Турки взяли її проти волі Михайла. Те саме, що колись, могло би і тепер статися. Щоби його не розбишувати, згодилася на його, плян, але погишо, рішилася свої дорогоцінности перенести до двора в Чигирині. Заки се станеться, мала би ще час обміркувати, що її далі діяти. Кравчук вдоволений відійшов.

Олена не зараз поїхала до Чигирина. Поїхавши, не завезла всего і Кравчукові не передала, але полишила в дворі. Йому сказала, що такі річи в дворі безпечніщі, та що передасть йому як тоді, коли вже будуть обоє втікати. Поїхала ще раз і ще раз, і все щось привезла.

Час ішов. Поволи, але йшов. З часом ішла і прийшла весна, прийшов теплий квітень. Дерева в саді, що до недавна біліли снігом, забіліли цвітом. Земля розмерзлася. Михайло, котрого цілу зиму морочила думка, що хтось міг підглянути його тайну, взяв палицю закінчену гострим залізом і пішов у сад. Заліз в кущі аж під плотом при лісі і став палицею вертіти в землі. Палиця лізла в землю, лізла і коли вже була чверть сяжня глибоко, вже не хотіла йти далі.

— Є! — Кравчук сказав до себе голосно. Витягнув палицю з землі, дірку задоптав і відійшов.

Палиця задержалася на дощці, котрою був накритий закопаний Кравчуком боклаг. Коли палицю задержало щось в глибині через сяжня, то се для Кравчука був доказ, що й боклаг є.

Олена вже перенесла до Чигирина всі свої дорогоцінности, але, хоч Кравчук наглив, вона свій виїзд на постійне до Чигирина все відкладала, будьтоби тільки на пару днів. Чим більше обміркувала питання, що вона має у гетьмана і що її жде з Кравчуком, тим більший жах брав її. Рішилася знов воловодити аж до повороту гетьмана, коли до побігу знов буде загадка.

(Дальше буде).

ЩЕ НЕ ЗАПІЗНО.

На зборах поважної американської організації, на які запрошено мене як репрезентантку українського жіноцтва, я мала нагоду побачити близше, як стоять другі національности у відношенню до зорганізовання жіноцтва. З усіх національностий репрезентованих і по звітах, які репрезентантки зложили, я прийшла до переконання, що ми, українські жінки хоч великі числом в Америці, можемо дуже мало про себе сказати перед чужими. І се, на жаль, трапилось мені не перший раз.

Від кількох літ довелось мені бути в рядах українських народних робітниць, подекуди навіть провідницею. В протязі цих літ я стрічалась з ріжними організаціями американськими, які хотіли помогти нам стати на ноги. Але ми так тяжко брались до діла, — ми так много радили, а мало робили, що вкінци вони знеохотились до нас і лишили нас у спокою.

Не кажу вже про біль, гнет моральний, який мусить наступити по кождій такій невдачі, а кажу про стид перед чужими.

І нераз довелось мені питати других, яка причина нашої дезорганізації. Одні кажуть: „Колиб було стільки урядничок в товаристві, скільки членниць, тоді робота пішлаб як слід". Невжеж? Значить: заздрість.

Ще одні кажуть: „Забогато дрібних товариств потворилось і дуже вони всі бідні". Значить: брак солідарности, а це наш загальний тяжкий ворог. Ще инші кажуть: „Не уміють дати собі ради і знеохочуються". Причина: лінивство.

Візьмемо лиш ці три причини, а може до чогось доторопаємось.

Заздрість. Типи, які не можуть бути на чолі організації чи то задля браку організаційної свідомости, чи задля нетактовности, збирають коло себе легковірне жіноцтво, яке хмарою йде руйнувати вже започате діло. „Не буду я — не будеш і ти"; це їх клич. А такий клич з сумішкою особистих лайок і сплетень доводить до руїни організації.

Брак солідарности. Потворився цілий ряд малюсеньких товариств, кожде, що правда, має високопарне імя й ціль, та це все на таку мінімальну скалю, що про них та їх роботу мало хто знає. Розуміється, що робота їх не доведе ні до чого великого. Було кілька спромог як між жіночими так і мужеськими кругами утворити, чи обєднати ці дрібні організації, але досі мало з них радости. Брак довіря. Брак солідарности.

Лінивство — головна риса нашого жіноцтва в Америці. Лінива прийти на збори. Коли по десятьох кличах вкінци прийде на збори, то участи в них не бере. Сидить і притакує, свою думку думає; а прийде до дому — лаеться, що по її не пішло. Лінива прочитати часопись, про книжку вже й не згадуй. „Так-ся нароблю в день, що вечір вже нічого не хочеться". Так, начеб другі жінки не працювали цілий день — начеб сиділи з заложеними руками. Байдужність до всього, що вимагає трошки енергії. З такою робітницею народня робота ніколи не піде вперід.

Отце вам три болячки, які точать тіло наших організацій.

Це, що я сказала, не нове — скажете. Про те вже богато говорилось і писалося. А всеж таки, коли нам вже надоїеть читати про те лихо много-много разів, може вже для святого спокою зачнемо дійсно вдивлятися у ті наші рани і почнемо їх гоїти.

„Ніхто не винен, тільки я", каже одна з народних пісень. І ось тут скажім собі, що ніхто не винен, тільки ми самі; наш орґанізм слабий і схиляється до всяких пошестей. Треба гоїти його, поки час.

З приводу цих начеркнених стрічок мені хочеться дальше писати не про те, що вже було, а про те, що ще повинно бути.

Начеркну вкоротці рух українського жіночого життя по містах в Америці, і то по старшині.

Ню Йорк, осередок і початок всього народного життя. Жіночих товариств, комітетів чимало. Всі вони ледво дихають. Тому кільканайцять літ завязалось одно жіноче товариство і через особисту заздрість і лайки — розлетілось. З того невдоволеного елементу повстало много маленьких товариств, решта жіноцтва знеохочена відсунулась від всякої народної роботи. Вкінци дійшло вже до того, що на збори тих товариств являється пять до шість жінок або й менше. З такою фреквенцією членок робити нічого не можна. Лишається отже — самим урядничкам товариства працювати, або розвязати товариство. Та всеж таки шкода і цього започатого діла і так в надії на краще — капають.

Шикаго не проявляє ніякого життя, хоч був там якийсь клюб, про який тільки в приватних колах говорилось. Спромоги зорганізувати жіноцтво безуспішні.

Филаделфія абсолютно заснула і дай Боже, щоб їй щось гарне приснилося.

Про **Дітройт** знаю, що є сестрицтво, яке не проявляє ніякого народного життя. Коли є дійсно якась народна організація, то нехай дасть про себе знати.

Клівленд тихо. Нічого не знаю, хоч писала по інформації.

З менших місточок є много, які живуть не дуже то добре, але живуть своїм льокальним життям.

Супроти цього стану знайшлись відважні одиниці, які посміли завязати Союз Українок в Америці, не в цілях запомогових, фінансових, а просто для зорганізовання українського жіноцтва в Америці, для скріплення їх творчої сили, для моральної помочі та єдности. Пляном Союза Українок було і є зорганізувати відділи там, де нема ще жіночого товариства, а вже істнуючі товариства приняти як членів з правами, приписаними статутом. Таким способом можна довести, що всі галузи в праці народній ішлиб повним і пильним ходом. Тільки тоді можнаб мати часопись чи свою жіночу, чи в злуці з дневниками вже істнуючими, яка приспішилаб хід праці, свідомість організаційну і поміч.

Стрічалося закиди в часописях, що СУА нічого не робить.

Я сього не сказалаб. Бо коли СУА дійсно нічого не робить, то яким чудом повстають нові відділи? Лихо тільки в тім, що ця мала горстка робітниць при СУА є так занята внутрішною працею, що нікому ніколи писати про це до часопису. А це дійсно велике лихо. А много є таких, що не мають відваги писати до часопису.

Нехай отсих кілька слів буде зазивом до охочих народних робітниць стати з нами в ряди й повести вже започате діло до повного успіху, бо ще не запізно.

По інформації прошу голоситись до:

League of Ukrainian Women
of America,
129 E. 7th St.,
New York City.

Ірина Добуш.

В Америці.

Українець продавав коня Жидови і не добили торгу. Жид давав 50 долярів, а Українець хотів 75 долярів.

На другий день приходить Українець до Жида і жалує, що не покінчили бизнесу, тому годиться продати коня за 50 долярів (не згадуючи, що кінь згинув тої самої ночі).

Жид виняв гроші, заплатив з тою умовою, що Українець має привести йому коня до стайні. Сталося так, як говорили. Коня привезено до стайні, ще й привязано, але так, що Жид не бачив.

Українець певний був того, що Жид сейчас прибіжить до нього, з гвавтом о зворот грошей. Так чекав тиждень і з цікавости самий зайшов до Жида і питає:

— Як кінь?

— Олрайт — відповідає радо Жид, — я заробив на нім сто долярів.

— А тож як? — питає счудований Українець.

— А так: — Я дав його на вигравку по 25 центів за тикет.

— Ну, а що казав той, хто виграв коня?

— Нічого. Я йому віддав його 25 центів.

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА

за квітень 1929 р.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив
1.	362.77
2.	176.04
3.	71.76
4.	86.30
5.	84.59
6.	30.14
7.	194.12
8.	182.59
9.	124.52
10.	177.63
11.	7.93
12.	104.10
13.	42.52
14.	70.88
15.	29.29
16.	42.46
17.	30.58
18.	107.59
19.	10.31
20.	155.73
21.	63.23
22.	88.82
23.	45.84
24.	117.76
25.	41.95
26.	28.39
27.	35.06
28.	156.90
29.	149.63
30.	69.48
31.	132.66
32.	35.57
33.	75.60
34.	112.19
35.	18.64
36.	83.09
37.	68.86
38.	221.88
39.	115.70
40.	39.17
41.	32.67
42.	109.60
43.	58.31
44.	166.69
45.	176.20
46.	39.66
47.	28.17
48.	50.86
49.	17.54
50.	37.63
51.	51.21
52.	40.06
53.	49.71
54.	17.25
55.	49.91
56.	105.67
57.	101.59
58.	93.53
59.	134.38
60.	17.86
61.	55.72
62.	55.67
63.	241.08
64.	64.36
65.	272.48
66.	100.71
67.	125.39
68.	34.75
69.	86.37
70.	247.20
71.	11.62
72.	52.01
73.	83.09
74.	56.84
75.	100.29
76.	233.61
77.	81.13
78.	134.03
79.	3.51
80.	37.00
81.	122.73
82.	55.95
83.	83.00
84.	22.93
85.	112.94
86.	184.99
87.	97.06
88.	6.05
89.	12.32
90.	226.31
91.	218.13
92.	14.88
93.	49.11
94.	192.07
95.	57.07
96.	169.75
97.	72.43
98.	134.72
99.	155.60
100.	78.12
101.	53.00
102.	322.55
103.	92.89
104.	188.63
105.	153.28
106.	207.04
107.	52.36
108.	94.20
109.	97.52
110.	27.34
111.	41.46
112.	171.85
113.	80.68
114.	55.54
115.	19.58
116.	61.89
117.	76.55
118.	62.89
119.	31.26
120.	141.37
121.	91.34
122.	47.63
123.	119.39
124.	89.42
125.	18.68
126.	75.31
127.	99.61
128.	55.23
129.	31.94
130.	199.38
131.	31.69
132.	119.24
133.	153.86
134.	59.13
135.	117.39
136.	146.40
137.	154.39
138.	44.78
139.	70.06
140.	49.50
141.	26.54
142.	105.97
143.	22.09
144.	46.92
145.	45.36
146.	111.08
147.	381.48
148.	12.49
149.	34.16
150.	20.09
151.	82.36
152.	65.35
153.	18.53
154.	40.28
155.	314.62
156.	99.98
157.	55.05
158.	11.55
159.	64.29
160.	72.62
161.	110.42
162.	53.88
163.	93.76
164.	87.06
165.	97.18
166.	13.44
167.	46.50
168.	154.91
169.	49.61
170.	169.63
171.	42.62
172.	31.11
173.	28.26
174.	24.52
175.	116.91
176.	40.69
177.	83.71
178.	32.76
179.	159.75
180.	5.96
181.	128.34
182.	130.81
183.	99.56
184.	7.33
185.	88.78
186.	59.69
187.	53.58
188.	29.75
189.	39.56
190.	8.77
191.	74.35
192.	68.22
193.	143.92
194.	14.56
195.	33.60
196.	38.22
197.	32.16
198.	62.87
199.	9.76
200.	78.36
201.	52.55
202.	35.59
203.	75.35
204.	80.21
205.	18.51
206.	322.26
207.	45.42
208.	33.30
209.	121.50
210.	39.26
211.	122.27
212.	30.65
213.	268.50
214.	43.37
215.	33.00
216.	40.55
217.	311.08
218.	258.93
219.	41.00
220.	119.38
221.	329.32
222.	18.11
223.	145.69
224.	6.56
225.	33.10
226.	17.09
227.	65.73
228.	51.06
229.	199.82
230.	224.35
231.	53.59
232.	55.82
233.	55.43
234.	139.25
235.	121.61
236.	109.29
237.	166.33
238.	64.66
239.	180.25
240.	11.59
241.	79.71
242.	126.68
243.	85.22
244.	27.69
245.	132.52
246.	36.81
247.	214.76
248.	95.27
249.	32.76
250.	17.40
251.	123.96
252.	51.01
253.	69.27
254.	114.26
255.	78.60
256.	30.40
257.	45.96
258.	37.13
259.	139.83
260.	21.62
261.	13.26
262.	41.99
263.	67.40
264.	20.75
265.	41.08
266.	66.55
267.	43.46
269.	35.65
270.	134.83
271.	41.23
272.	7.13
273.	106.89
274.	134.70
275.	80.65
276.	376.90
277.	69.39
278.	47.49
279.	6.24
280.	101.85
281.	26.72
282.	171.23
283.	100.74
284.	25.27
285.	36.70
286.	64.78
287.	9.48
288.	175.94
289.	31.69
290.	53.97
291.	26.76
292.	252.50
293.	37.44
294.	42.90
295.	183.22
296.	193.41
297.	13.91
298.	48.39
299.	68.77
300.	262.75
301.	92.41
302.	8.76
303.	58.25
304.	39.60
305.	74.71
306.	20.47
307.	28.69
308.	102.64
309.	39.40
310.	40.11
311.	13.87
312.	69.98
314.	12.05
315.	10.88
316.	205.81
317.	90.75
318.	112.44
319.	27.64
320.	82.84
321.	119.96
322.	34.11
323.	51.99
324.	116.56
325.	65.32
326.	138.27
327.	33.99
328.	19.82
329.	15.02
330.	76.93
331.	41.89
332.	62.62
333.	97.89
334.	149.89
335.	45.41
336.	162.84
337.	14.19
338.	213.44
339.	67.47
340.	20.18
341.	72.39
342.	179.85
343.	27.47
344.	47.51
345.	114.98
346.	24.82
347.	42.95
348.	12.52
349.	70.31
350.	68.45
351.	39.28
352.	58.48
353.	19.78
354.	29.12
355.	40.20
356.	27.77
357.	31.82
358.	51.10
359.	28.57
360.	61.35
361.	285.31
362.	25.69
363.	121.99
364.	222.62
365.	90.18
366.	13.64
367.	216.49
368.	20.39
369.	133.43
370.	185.85
371.	106.57
372.	16.94
373.	23.96
374.	19.64
375.	33.22
376.	12.30
377.	10.31
378.	17.46
379.	48.69
380.	17.20
381.	32.34
382.	18.82
383.	54.39
384.	74.81
385.	186.26
388.	188.75
392.	16.08
393.	23.82
396.	77.72
400.	69.04
401.	26.91

З місячних вкладок старих родів обезп. $32,480.48

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
7.	1.34	195.	6.89
10.	3.38	204.	4.45
16.	2.31	206.	18.48
25.	12.30	211.	8.31
26.	10.96	213.	3.56
28.	98	217.	25.22
29.	3.25	218.	3.19
31.	9.58	221.	7.60
34.	4.75	223.	3.54
37.	2.09	229.	3.68
38.	11.07	235.	2.16
42.	3.53	237.	5.27
44.	3.69	239.	20.12
56.	4.52	242.	5.03
58.	4.47	243.	2.19
59.	26.81	245.	8.66
64.	5.12	246.	1.29
65.	13.04	247.	11.64
67.	2.68	248.	3.79
74.	3.23	252.	1.34
75.	1.96	253.	1.79
78.	8.11	266.	10.29
83.	9.01	267.	4.77
84.	2.41	271.	3.86
85.	4.17	276.	1.78
87.	9.01	278.	1.35
91.	2.77	281.	19.47
92.	2.52	284.	3.47
94.	19.09	289.	2.09
97.	17.17	295.	14.41
100.	4.15	301.	10.96
102.	12.53	308.	2.16
106.	3.18	309.	6.77
110.	7.79	318.	95
112.	6.84	322.	2.04
113.	2.00	323.	4.19
117.	1.60	324.	2.41
122.	2.02	326.	13.23
130.	16.19	332.	2.45
131.	5.49	333.	2.45
133.	4.97	336.	5.76
137.	10.00	337.	90
138.	4.56	338.	7.56
142.	2.67	344.	4.48
143.	2.57	345.	3.19
144.	13.72	346.	2.51
147.	17.67	349.	3.25
151.	1.86	350.	1.70
155.	3.23	357.	15.19
160.	34.70	361.	22.09
163.	8.50	363.	14.51
167.	6.88	366.	4.73
168.	2.67	371.	3.57
177.	17.28	372.	23.94
179.	2.67	382.	4.71
181.	2.68	383.	3.66
183.	6.26	385.	8.31
185.	1.66	388.	5.19

З місячних вкладок нових родів обезп.	$803.95
Разом від членів	$33,284.43
Процент від бондів	1,647.79
Процент від моргечів	1,948.50
Сплата моргечів	770.00
Сирітські части по бл. п.:	
Пазя Гелер, від. 31	200.00
Гарасим Левуш, в. 64	400.00
Стефан Кріль, в. 218	500.00
Матвій Шевяк, в. 274	850.00
Иосиф Павліна, в. 282	400.00
Ів. Бандровський, в. 293	750.00
Разом	$40,750.72

РОЗХІД:

Виплати посмертних запомог по бл. п.:

Теодор Винник, в. 90	1,000.00
А. Довжицький, в. 161	1,000.00
Иосиф Павліна, в. 282	1,000.00
Матвій Шевяк, в. 274	1,000.00
Дмитро Саміло, в. 152	500.00
Василь Мущинка, в. 239	500.00
Пазя Гелер, в. 31	500.00
Антін Гоцко, в. 231	1,000.00
Стефан Кріль, в. 218	1,000.00
Онуфрей Гутник, в. 2	1,000.00
Мик. Гаврилюк, в. 105	500.00
Гарасим Левуш, в. 64	1,000.00
Ів. Бандровський, в. 293	1,000.00
Анна Потічко, в. 140	250.00
Франко Поясек, в. 106	1,000.00
Теодор Фуртак, в. 339	1,000.00

Запомоги з фонду запомогового:

Іван Борис, в. 26	50.00
Михайло Винник, в. 45	50.00
Андрій Дячек, в. 54	75.00
Мих. Твардонь, в. 109	50.00
Іван Кметько, в. 128	50.00
Параск. Шульган, в. 150	50.00
Иосифина Геда, в. 162	50.00
Марія Дуда, в. 163	75.00
Петро Панчак, в. 179	13.00
Мих. Воловчак, в. 217	75.00
Марія Обух, в. 236	50.00
Анна Ковальчук, в. 237	50.00
Вас. Мельничук, в. 238	50.00
Петро Спринський, в. 255	50.00
Анна Деленко, в. 276	50.00
Петро Лисиґанич, в. 308	50.00

Виплати з фонду сирітського по бл. п.:

Яцко Набережний, в. 19	136.00
Гнат Окаль, в. 87	99.75
С. Жельманович, в. 271	300.00
Васько Шевчук, в. 255	200.00
О. Ольшаницький, в. 99	260.00
Текля Ручинська, в. 193	345.00

Виплати з фонду народного:

Свобода за діточий маґазин	327.80

Виплати з фонду адміністраційного:

Свобода за орган	4,000.20
Платня гол. уряду	550.00
Свобода за праці	2,005.59
Акціонер за оцінку грамот	450.00
Залізні шафи до офісів У. Н. Союза	714.75
Гол. лікар за квартал	37.50
Чеймбер оф Комерс	25.00
Переплетня книжок	10.80
Нотар за печатки до оцінки грамот	3.00
Видатки канцелярійні	46.64
Разом	$23,600.03

ЗІСТАВЛЕННЄ:

Готівка з кінцем міс. березня остала	$484,538.61
Прихід за квітень	40,750.72
Разом	$525,289.33
Розхід за квітень	23,600.03
Готівка з кінцем міс. квітня 1929 остає	$501,689.30

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	$501,689.30
Моргечі	986,234.50
Бонди	465,090.80
Реальність	155,241.89
Разом	$2,108,256.49

Стан довжний:

Фонд посмертний	$1,463,782.23
„ адміністрац.	43,231.12
„ резервовий	302,803.87
„ запомоговий	66,061.13
„ народний	9,965.93
„ конвенційний	39,772.85
„ сирітський	182,639.33
Разом	$2,108,256.49

Теодор Грицей, гол. предс.
В. Левчик, гол. касіер.
Р. Слободян, г. фін. секр.

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

за квітень 1929 р.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив
1.	25.43
2.	20.95
3.	12.60
4.	2.70
5.	7.43
6.	2.75
7.	27.00
8.	15.98
9.	24.08
10.	5.20
12.	2.05
13.	5.20
14.	1.15
15.	3.60
16.	12.60
17.	4.30
18.	9.20
20.	7.65
21.	7.88
22.	17.10
23.	2.95
24.	17.35
25.	1.60
26.	3.60
27.	2.05
28.	24.08
29.	20.25
30.	17.10
31.	21.78
34.	25.45
35.	2.48
36.	25
38.	22.10
39.	9.00
40.	5.20
41.	1.60
42.	10.13
43.	6.15
44.	25.65
45.	12.38
46.	1.13
47.	1.13
48.	3.85
50.	7.45
51.	1.15
52.	75
53.	6.53
54.	2.95
55.	7.20
56.	23.85
57.	8.35
58.	12.40
59.	14.90
60.	1.58
61.	5.63
62.	6.32
63.	25.65
64.	5.65
65.	35.80
66.	4.05
67.	15.75
68.	2.25
69.	5.40
70.	25.20
72.	9.10
73.	8.10
74.	1.80
75.	18.70
76.	29.52
77.	8.10
78.	3.85
80.	4.30
81.	8.35
82.	5.40
83.	14.40
85.	13.95
86.	9.25
87.	15.98
88.	90
89.	3.60
90.	33.10
91.	24.10
93.	3.85
94.	14.40
95.	6.35
96.	17.35
97.	11.95
98.	7.90
99.	21.60
100.	7.00
102.	37.25
103.	6.30
104.	20.25
105.	11.50
106.	5.35
107.	8.85
108.	7.88
109.	13.50
110.	90
112.	16.05
113.	7.20
114.	9.00
115.	25
116.	10.45
117.	1.60
118.	3.15
120.	18.45
121.	13.95
123.	11.25
124.	13.75
126.	2.70
127.	11.95
128.	7.70
129.	2.25
130.	11.70
131.	8.95
132.	16.85
133.	8.10
135.	6.30
136.	20.93
137.	26.78
139.	5.60
140.	5.65
141.	1.00
142.	11.70
144.	2.25
145.	2.30
146.	9.45
147.	54.68
148.	4.50
149.	7.65
150.	1.65
151.	7.95
152.	3.85
153.	2.25
155.	50.65
156.	10.80
157.	1.35
158.	1.15
159.	9.68
160.	10.60
161.	11.70
162.	3.15
163.	9.45
164.	8.85
165.	2.95
166.	2.25
167.	4.28
168.	23.40
170.	11.05
171.	25
172.	1.60
173.	6.08
174.	3.15
175.	9.90
176.	3.45
177.	8.35
179.	23.85
181.	14.00
182.	9.90
183.	4.75
185.	6.30
188.	5.25
189.	4.50
191.	6.98
192.	6.75
193.	7.90
196.	2.70
197.	90
198.	4.45
200.	12.15
201.	6.00
203.	6.30
204.	5.90
205.	4.75
206.	47.03
207.	4.50
208.	1.80
209.	11.95
210.	4.75
211.	7.70
212.	1.80
213.	23.20
214.	11.50
217.	34.88
218.	37.15
219.	3.83
220.	17.55
221.	18.20
223.	24.55
224.	1.35
226.	2.70
227.	4.30
228.	5.00
229.	16.70
230.	34.20
231.	7.88
232.	5.65
233.	68
234.	29.05
235.	6.75
236.	5.20
237.	18.00
238.	2.95
239.	26.55
241.	6.20
242.	14.40
243.	18.00
244.	2.50
245.	17.78
246.	4.73
247.	29.55
248.	10.45
250.	1.35
251.	11.70
252.	6.55
253.	3.83
254.	3.60
255.	1.80
257.	3.15
258.	4.70
259.	19.35
260.	4.95
261.	2.05
262.	7.42
263.	6.55
264.	3.15
265.	2.25
266.	4.73
267.	3.60
269.	3.38
270.	18.45
271.	3.65
273.	13.85
274.	10.80
275.	7.20
276.	58.75
277.	2.03
278.	9.50
281.	3.15
282.	28.15
283.	7.05
284.	2.25
285.	4.50
286.	3.60
288.	27.23
289.	5.95
290.	4.50
292.	23.05
293.	1.35
294.	4.95
295.	23.85
296.	14.65
297.	3.45
298.	6.75
299.	3.38
300.	20.70
301.	11.93
302.	75
303.	1.35
305.	4.50
306.	50
307.	3.45
308.	16.45
309.	4.05
310.	5.85
312.	9.95
314.	1.60
316.	22.50
317.	11.15
318.	10.13
320.	9.23
321.	17.10
322.	2.05
323.	9.45
324.	10.00
326.	15.30
327	3.80
328.	3.00
330.	3.45
331.	6.75
332.	6.30
333.	11.30
334.	13.73
335.	4.75
336.	17.80
337.	1.15
338.	29.25
339.	10.13
340.	2.50
341.	9.45
342.	27.00
343.	3.40
344.	5.20
345.	13.75
346.	5.75
347.	5.65
349.	8.85
350.	2.03
351.	5.65
352.	7.90
355.	4.05
356.	1.05
357.	3.85
358.	4.10
359.	3.85
360.	10.80
361.	25.90
362.	9.00
363.	19.80
364.	19.35
365.	13.50
366.	4.05
367.	12.83
368.	1.60
369.	23.85
370.	9.00
371.	13.95
372.	50
374.	5.22
377.	50
378.	2.48
379.	3.60
380.	4.50
381.	3.60
383.	8.10
384.	13.95
385.	23.18
388.	14.78
396.	12.83
400.	11.70
401.	3.82

З місячних вкладок	$3,355.74
Процент від бондів	75.00
Процент від моргечів	135.00
Разом	$3,565.74

РОЗХІД:

Виплати посмертних запомог по бл. п.

Теодор Онуфрик, в. 217	400.00
Ольга Мельник, в. 164	112.00

Виплати з фонду адміністраційного:

Платня помічних сил	252.00
Залізні шафи на склади друків і чл. карт	527.00
Свобода за магазин і праці	724.45
Акціонер за оцінку грамот	100.00
Видатки канцелярійні	18.64
Разом	$2,134.09

ЗІСТАВЛЕННЄ:

Готівка з кінцем міс. березня 1929 остала	$78,136.01
Прихід за квітень	3,565.74
Разом	$81,701.75
Розхід за квітень	2,134.09
Готівка з кінцем міс. квітня 1929 остає	$79,567.66

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	$79,567.66
Моргечі	40,100.00
Бонди	36,623.00
Разом	$156,290.66

Стан довжний:

Фонд посмертний	$118,488.69
„ адміністрац.	37,801.97
Разом	$156,290.66

Теодор Грицей, гол. предс.
В. Левчик, гол. касіер.
Р. Слободян, г. фін. секр.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

АМЕРИКАНСЬКА ҐАЗЕТА ПРО УКРАЇНЦЯ.

Гром. Павло Шпікула з Пітсбурґ, Па., переслав витинок з "Pittsburgh Post Gazette", May 16, 1929, в якій поміщено редакційний артикул про інжиніра Володимира Малевича, відомого нашого громадянина, Союзовця і делегата на 17-ту Конвенцію У. Н. Союза.

Артикул той звучить:

EARNING AND LEARNING.

When Vladimir Malevich landed in America twenty-one years ago, he earned his living through his muscles, an untrained Ukrainian. Now, a man of forty-two, the father of four children ranging in age from nine to nineteen, he is an expert draftsman for a great Pittsburgh corporation, able to add to his name the title of Civil Engineer. To this he also will soon add the degree of Bachelor of Science. Malevich won these honors by hard work at night at Carnegie Institute of Technology while he gained livelihood for himself and his family by daily effort at the job.

Here is seen America, the land of opportunity, at its best. In his home country, perhaps, Malevich might have ended life as he began it and his children might have followed him in obscurity. One of the children is a day student in engineering at Carnegie, two others are in high school and the fourth is in public school. The example of their father should be inspiration to each of them. The opportunity which he embraced as a grown man lies before them at ages comparable to those of their desk mates. The things he struggled to obtain are theirs for the asking.

The career of Malevich is not unprecedented, by any means. It serves to call attention to the sturdy self-confidence and energy which animate the daily lives of no small part of the population.

Діточа льоґіка.

М а т и (до дитини)! Встидайся, боїшся такого малого песика! Дивися, мама нітрохи не боїться!

Д о н е ч к а: Так, але я ближче землі, ніж ти, мамо.

ПОІМЕННИЙ ВИКАЗ ЖЕРТВ
НА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ УКР. НАРОД. СОЮЗА

ВІДДІЛ 189.

Сестр. Успенія Пресв. Діви Марії в Сентралія, Па.

Жертви з каси відділу і від членів шроголошено.
Дісланo від членів $17.00
Разом $17.00
Грабарович Калина $2.00
Ковбан Марія 1.00
Линь Параска 1.00
Лупацій Марія 1.00
Хомович Анна 1.00
Гоцинець Марія 1.00
Волчанська Марія 1.00
Бродич Настуня 1.00
Михайлечко Фрайя 1.00
Смоляк Параска 1.00
Ревацька Агафія 1.00
Прокопчук Михайло 1.00
Маршинець Марія 1.00
Канїнець Олена 1.00
Кудак Олена 1.00
Ковбан Марія (мол.) 1.00

ВІДДІЛ 218.

Тов. Сокіл у Кемпбел, Огайо.

Жертви з каси відділу, від членів і з пушки проголошено.
Дісланo від членів $7.00
З пушки 3.00
Разом $10.00
Війтишин Михайло $3.00
Билинят Стефан 2.00
Іваничик Франко 2.00

ВІДДІЛ 236.

Тов. Вільна Україна в Сейр, Па.

Жертви від членів проголошено.
Дісланo від членів $5.00
Жертви з хрестин 9.40
Разом $14.40
Шкирпан Тит $2.00
Ґараджоп Роман 2.00
Федчак Гнат 1.00

У щирого Українця з Великої України, гр. Івана Цибульського, члена 236 від. У. Н. С., відбулися дня 3 березня ц. р. хрестини, на яких на поклик гр. Тита Шкирпана зложили жертви на Сиротинець слідуючі гості (гроші надіслав секр. Андрій Багнюк): Іван Цибульський $2.00; Михайло Ковалевич, Андрій Багнюк і Ева Багнюк по $1.00; Микола Бабій 75 цнт.; Стефан Баль, Тит Шкирпан, Семен Морох, Василь Бабій, Ісидор Галицький і Андрій Гиряк по 50 цнт.; Катерина Морох і Пелягія Морох по 25 цнт.; Н. Н. 15 цнт. — Разом $9.40.

ВІДДІЛ 237.

Бр. св. Духа в Честер, Па.

Жертви з каси відділу і від членів проголошено.
Дісланo від членів $40.00
Разом $40.00
Матис Григорій $5.00
Фідик Йосиф 1.00
Курица Михайло 1.00
Михайлиця Петро 1.00
Броницький Микола 1.00
Лучак Іван 1.00
Марцишин Теодор 1.00
Паньків Григорій 1.00
Шуригайло Іван 1.00
Василик Павло 1.00
Мамчур Михайло 1.00
Стеців Григорій 1.00
Лакуш Василь 1.00
Степій Андрій 1.00
Олійник Андрій 1.00
Бакалець Микола 1.00
Бреус Данило 1.00
Крика Теодор 1.00
Коцюбан Вартоломей 1.00
Цюник Йосиф 1.00
Гавриляк Михайло 1.00
Заплітний Павло 1.00
Рибак Роман 1.00
Матковський Григорій 1.00
Іванишин Іван 1.00
Сорока Теодор 1.00
Лужецький Семен 1.00
Кущак Іван 1.00
Стецик Іван 1.00
Перчак Дмитро 1.00
Шпір Василь 1.00
Головчак Теодор 1.00
Ґураль Семен 1.00
Комар Василь 1.00
Бартіш Анна 1.00
Пастернак Іван 1.00

ВІДДІЛ 277.

Бр. св. Івана Хрестителя в Гартфорд, Конн.

Жертви з каси відділу, від членів і з представлення проголошено.
Дісланo від членів $23.15
Разом $23.15
Ткачук Теодор $1.40
Хорнат Микола 1.00
Копанецький Стах 1.00
Курдина Михайло 1.00
Гвіздь Яцко 1.00
Курко Павло 1.00
Курко Онуфрій 1.00
Маслоха Олекса 1.00
Шостак Іван 1.00
Молява Павло 1.00
Воробель Андрій 1.00
Бойко Іван 1.00
Марчук Т. 1.00
Калухович Петро 1.00
Борздун Юрко 1.00
Смовщук Юліян 1.00
Мотиль Сенько 1.00
Гнатюк Іван 1.00
Дерлиця Василь 1.00
Йордан Дмитро 1.00
Нестерук Іван 1.00
Гвіздь Кость 50
Ярошевич Михайло 50
Бойчук Іван 25
Бойчук Анна 25
Гринчук Дмитро 25

ВІДДІЛ 288.

Бр. св. Димитрія в Савт Бетлегем, Па.

Жертви з каси відділу, від членів і з представлення проголошено.
Дісланo від членів $10.00
Разом $10.00

Підгайний Дмитро $1.00
Паращак Максим 1.00
Мушастий Михайло 1.00
Дуць Дмитро 1.00
Пундяк Пантелеймон 1.00
Школьний Стах 1.00
Періг Олекса 1.00
Петрик Пантелеймон 1.00
Данилюк Теодор 1.00
Мадицький Іван 1.00

ВІДДІЛ 299.

Тов. ім. Івана Франка в Бофало, Н. Й.

Жертви з каси відділу, від членів, з представлень і з пушки проголошено.
Дісланo від члена $5.00
Разом $5.00

Я нижче підписаний залучаю 5 долярів на Сиротинець-Захист при У. Н. Союзі замісць вінка на могилу свого хресного батька, Стефана Пришлівського, члена 127 від. У. Н. С., котрий так дуже інтересувався сим Сиротинцем. Нехай земля буде Йому пером! — **Стефан Сидорович**, член молодечого відділу 299.

ВІДДІЛ 301.

Тов. ім. Дмитра Вітовського в Шикаґо, Ілл.

Жертви з каси відділу і від членів проголошено.
Дісланo з каси відділу $30.00
Разом $30.00

ВІДДІЛ 316.

Тов. Вільні Козаки в Рочестер, Н. Й.

Жертви з каси відділу і від членів проголошено.
Дісланo від членів $19.00
Разом $19.00
Білоус Василь $1.00
Дорофей Микола 1.00
Кучмій Семко 1.00
Кисіль Климко 1.00
Скробач Василь 1.00
Паньчишин Яцко 1.00
Краевський Іван 1.00
Маслій Данило 1.00
Чорний Григорій 1.00
Легкий Василь 1.00
Братусь Дмитро 1.00
Кучмій Микола 1.00
Джумак Михайло 1.00
Герега Стефан 1.00
Куций Теодор 1.00
Гой Василь 1.00
Хованець Андрій 1.00
Олійник Іван 1.00
Колодзінський Іван 1.00

ВІДДІЛ 370.

Тов. Любов у Ню Гейвен, Конн.

Жертви з каси відділу, від членів і з весілля проголошено.
Дісланo дохід з представлення .$39.65
Збірка на представленню 47.40
Разом $87.05

На представленню дня 3 березня 1929 р. жертвували: Й. Рижевський і М. Кутний по $5.00; Анна Зборівська і Яків Швець по $1.50; Р. Голубович, Н. Хабінець, М. Сампара, Агафія Бундзяк, Софія Плуговська, Анна Василик, Й. Брезінський, Явдоха Гіна, Олекса Маркіза, М. Тайсар, Микола Рошка, М. Мельник, Гавриїл Савчук, Текля Куць, Я. Благітка, Л. Осуховський, Д. Небор, П. Воляник і Ф. Левандовський по $1.00; П. Василик 75 цнт.; Уланович, Анна Голубович, Чайковська, Д. Литвинюк, А. Зіневич, Ф. Ґаврон, В. Шулим, К. Рошка, Паранька Марущак, Анна Хабінець, К. Марущак, П. Тодорчук, Й. Десембер і М. Лисий по 50 цнт.; дрібними датками $7.65. — Разом $47.40. Чистий дохід з представлення $39.65. Загалом $87.05

ВІДДІЛ 378.

Бр. св. Николая у Вудбайн, Н. Дж.

Жертву від члена і дохід з балю проголошено.
Дісланo від членів $7.00
Від не члена (Морис Кринський) 1.00
Разом $8.00
Кузан Олена $2.00
Барняк Олекса 1.00
Барняк Софія 1.00
Кузан Микола 1.00
Стечишин Іван 1.00
Гальчук Василь 1.00

ТРЕНТОН, Н. ДЖ.

Тов. Вільні Козаки (від. 116 У. Н. С.) і тов. Січ ім. Богдана Хмельницького (від. 245 У. Н. С.) устроїли спільну забаву, з якої було чистого доходу на Сиротинець $21.00

ЗАГАЛЬНЕ ЗІСТАВЛЕННЄ ЖЕРТВ
НА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ УКР. НАР. СОЮЗА
по конець березня 1929 року.

Члени У. Н. Союза зложили в березні 1929 р.	$270.65
Відділи У. Н. С. жертвували зі своїх кас	75.00
Дрібні жертви з пушки, зібрані відділом У. Н. С.	3.00
Дохід з підприемств, уладжених поодинокими відділами У. Н. Союза	124.95
Жертва від не члена, прислана відділом У. Н. С.	1.00
Дохід із спільної забави від 116 і 245 У. Н. С.	21.00
В березні 1929 р. вплинуло жертв на суму	$ 495.60
По конець лютого 1929 проголошено жертв на суму	45,472.65
По конець березня 1929 р. вплинуло жертв на суму	$45,968.25

Комітет Сиротинця-Захисту У. Н. Союза.

БОРОТЬБА З ПИЯТИКОЮ В КРАЮ.

Рік 1929. — є роком боротьби з алькоголем і тютюном.

Українське Протиалькогольне Товариство „Відродження", що має осідок в Рогатині й видає протиалькогольний часопис „Ми молоді!" та т-во „Союз протиалькогольних гуртків молоді" там-же, отсе виступили з гарячою відозвою-закликом — стати до боротьби з алькоголем і тютюном.

За браком місця в часопису наводимо головніші місця тої відозви, зверненої до українського громадянства.

„Із державного буджету виходить, що Українці під Польщею прокурюють та пропивають 400 міліонів злотих річно... А „Рідна Школа" мусить раз-у-раз містити розпучливі заклики „Рятуйте!", бо її вчителі по кілька місяців не дістають належної їм платні! А всякі інші культурні чи запомогові інституції скільки надармо просять, щоби громадянство допомогло їм і не допустило до їх ліквідації! Отже ми добровільно даємо на пропаще пів міліярда злотих, а не в силі здобутися на пів міліона, щоби вирятувати від загибелі силенну силу наших більших і дрібніших установ. Соромом мусять палати наші лиця, коли роздумуємо над тими цифрами.

Отже в імя кращого „завтра" нашого народу відречемося алькоголю й тютюну.

Не будемо пити й курити, щоби зберігати здоровля, сталити характери відмовою від приємностей, щоби зашанувати національний капітал, а зайвий гріш вкладати на економічне та культурне піднесення Народу;

щоби зберегти в здоровлю тіла й духа грядучі покоління, які прийдуть після нас;

щоби відтягти від пянства слабодухів та вказати невідучим кращі життеві радощі як ті, що їх дає пянство;

щоби викорінити пияцькі традиції, що їх нам залишили наші предки, а з тим викорінити все лихо, яке до нас дійшло, як спадщина від наших дідів і прадідів!

До праці над обновою нашого духа та до боротьби з алькоголем кличемо всі верстви нашого народу:

інтеліґенцію, як народніх провідників;

широкі маси селян і робітників, а перш за все:

цвіт нашого народу, українську молодь.

Рік 1929-тий проголошуємо роком боротьби з коршмами! і взиваємо все Українське Громадянство, без ріжниці віку, полу та партійних переконань, до участи в цій боротьбі!

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".